

PRIJEDLOG ZAKONA O POSEBNIM PRAVIMA IZ MIROVINSKOG OSIGURANJA ZAPOSLENIKA NA POSLOVIMA RAZMINIRANJA

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine», broj: 41/01.).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o mirovinskom osiguranju («Narodne novine», broj: 102/98,127/00,59/01,109/01,147/02,117/03,30/04) propisani su opći uvjeti za stjecanje prava na starosnu mirovinu (65 godina muškarci odnosno 60 godina žene).

Osim ove kategorije postoji i kategorija «povlaštenih» umirovljenika, a to su saborski zastupnici, bivši politički zatvorenici, zaposlenici na određenim poslovima u Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu pravosuđa i Ministarstvu obrane, hrvatski branitelji, neke kategorije umirovljenika čiju isplatu mirovina je Republika Hrvatska preuzela od bivše države (sudionici NOR-a), labinski rudari, kao i vojne osobe u tzv. predsjedničkoj mirovini koju im dodjeljuje Predsjednik Republike Hrvatske. Navedene kategorije osoba stječu pravo na mirovinu pod povoljnijim uvjetima propisanim u posebnim zakonima, koji su *lex specialis* u odnosu na gore citirani Zakon o mirovinskom osiguranju.

Prijedlogom Zakona o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja mirovinu pod povoljnijim uvjetima ostvarivale bi i osobe koje rade na poslovima razminiranja (pirotehničari i pirotehnički nadzornici). Navedene osobe ostvarivale bi pravo na starosnu mirovinu, bez obzira na godine života, ako imaju navršenih najmanje 30 godina mirovinskog staža, od čega najmanje 10 godina stvarno provedenih na poslovima razminiranja, s time da se u mirovinski staž od 10 godina stvarno provedenih na poslovima razminiranja, priznaje vrijeme sudjelovanja u Domovinskom ratu u jednostrukom trajanju.

Visina mirovine utvrđivala bi se na temelju odredbi Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba («Narodne novine», broj:128/99.,129/00,16/01.i 22/02.)

Nadalje, napominje se da je razminiranje područja Republike Hrvatske uređeno Zakonom o razminiranju («Narodne novine», broj 19/96., 86/98. i 64/00.).

Razminiranje protupješačkim, protuoklopnim i drugim minsko-eksplozivnim sredstvima zagađenih područja u Republici Hrvatskoj pirotehničari i specijalizirane postrojbe civilne zaštite provodili su još od početka Domovinskog rata, a intenzivnije od proljeća 1992. godine. Taj težak i opasan posao provodile su u to vrijeme uz crtu

bojišnice i inženjerijske postrojbe Hrvatske vojske kao i pripadnici Specijalne jedinice policije Ministarstva unutarnjih poslova.

Sustav razminiranja koji je uspostavljen Zakonom o razminiranju iz 1996.godine temeljio se na djelovanju samo jedne tvrtke u državnom vlasništvu koja je poslove razminiranja obavljala na nekomercijalnoj osnovi.

Većina osoba koje bi konzumirale pravo na mirovinu do 2006.g., pod uvjetima predloženim ovim Zakonom i sada su djelatnici tvrtke «AKD Mungos» koja se u ovom trenutku nalazi u stečaju.

Između ostalog, intencija predloženog Zakona, je i pokušaj sanacije situacije, u najvećem dijelu, u navedenoj tvrtki. Međutim potrebno je napomenuti kako navedena odredba nije obligatornog već fakultativnog karaktera, odnosno ostvarivanje prava na mirovinu rješava se samo na temelju zahtjeva pirotehničara koji ostvaruju propisane uvjete staža.

S obzirom na Ustavom RH utvrđenu jednakost svih pred zakonom, predlagatelj smatra da je uz pirotehničare tvrtke «AKD Mungos» predmetnim Zakonom bilo potrebno utvrditi ovo pravo za sve pirotehničare koje obavljaju poslove razminiranja u drugim pravnim osobama

Uzimajući u obzir specifičnost poslova razminiranja (teški uvjeti rada, opasnost i odgovornost) predlagatelj smatra nužnim propisati povoljnije uvjete ostvarivanja prava na starosnu mirovinu za određene kategorije osoba koje su od početka razminiranja u Republici Hrvatskoj obavljale ovaj zahtjevan i težak posao.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona potrebno je osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu.

Trenutno, u Republici Hrvatskoj cca 600 pirotehničara ima ovlast za obavljanje poslova razminiranja. Međutim napominjemo da će većina pirotehničara, s obzirom da se radi se o mlađoj populaciji koja nema navršenih 30 godina mirovinskog staža, zadovoljavati uvjete mirovinskog staža tek u narednim godinama (od 2010 pa nadalje). Nadalje, uzimajući u obzir činjenicu da je odredba o mogućem odlasku u mirovinu pod povoljnijim uvjetima glede godina mirovinskog staža fakultativnog karaktera, u ovom trenutku nije moguće predvidjeti sredstva za provedbu ovog Zakona.

Uz navedeno napominjemo da bi do 31.12.2006. godine uvjete za mirovinu predviđenu ovim Zakonom imalo cca 30 zaposlenika tvrtke «AKD Mungos». Pod pretpostavkom da svih 30 zaposlenika podnese zahtjev za mirovinu, tada je iz Državnog proračuna mjesečno potrebno osigurati cca 150.535,20 kuna, a za svaku narednu godinu potrebno je osigurati cca 1.806.422,40 kn.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Uz prijedlog Zakona dostavlja se i tekst Prijedloga Zakona s obrazloženjem.

ZAKON O POSEBNIM PRAVIMA IZ MIROVINSKOG OSIGURANJA ZAPOSLENIKA NA POSLOVIMA RAZMINIRANJA

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju posebni uvjeti i prava iz mirovinskog osiguranja zaposlenicima na poslovima razminiranja.

Zaposlenici na poslovima razminiranja, u smislu ovog Zakona, su pirotehničari i pirotehnički nadzornici, zaposleni u trgovačkim društvima ili u Hrvatskom centru za razminiranje (u daljnjem tekstu: zaposlenici).

Članak 2.

Zaposlenici iz članka 1. ovog Zakona imaju pravo na starosnu mirovinu, bez obzira na godine života, ako imaju navršenih najmanje 30 godina mirovinskog staža, od čega najmanje 10 godina stvarno provedenih na poslovima razminiranja, stručnog nadzora ili tehničkog izvida u trgovačkom društvu, u tijelima državne uprave (Ministarstvo obrane, Ministarstvo unutarnjih poslova) ili pravnim osobama s javnim ovlastima (Hrvatski centar za razminiranje).

U mirovinski staž od 10 godina stvarno provedenih na poslovima razminiranja, stručnog nadzora ili tehničkog izvida, priznaje se vrijeme sudjelovanja u Domovinskom ratu u jednostrukom trajanju.

Članak 3.

Prava iz mirovinskog osiguranja ostvaruju se prema odredbama članka 7., 8., 9., 10. i 12. Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba («Narodne novine», broj: 128/99., 129/00, 16/01.i 22/02.).

Članak 4.

Sredstva za mirovine ili dio mirovine ostvarene prema odredbama ovog Zakona osiguravaju se u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. propisuje se sadržaj ovog Zakona te se utvrđuje koje se osobe smatraju zaposlenicima na poslovima razminiranja u smislu ovoga Zakona.

Člankom 2. propisuju se godine mirovinskog staža koje su potrebne za ostvarivanje prava na mirovinu.

Članak 3. poziva se na Zakon o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba prema čijim odredbama se utvrđuje visina mirovine.

Člankom 4. propisano je da se sredstva za mirovine osiguravaju u Državnom proračunu.

Člankom 5. propisuje se stupanje na snagu Zakona.